

Buitenonderwijs: Tips bij regenachtig weer

Wanneer de “R” in de maand komt, wordt het weer ook wisselvalliger. Voor het geven van buitenonderwijs kan dit soms lastig zijn. Hieronder geven we een aantal tips. Niet alle tips zullen je aanspreken, immers is niet iedereen in dezelfde mate een “buitenmens” en heeft zin om de elementen te trotseren. We proberen daarom om oplossingen te geven in meerdere richtingen, zodat je af kunt wisselen.

Van nature zijn we geneigd om binnen te blijven bij regen. Maar er is natuurlijk wel een verschil tussen de ene regenbui en de andere. Je kiest zelf voor welke onderstaande oplossing je kiest. Kies er niet altijd voor om in de speelzaal te werken. Het is ook een kwestie van mindset. Van een beetje miezerregen word je niet ontzettend nat en vaak zal het je meevallen hoe hard het daadwerkelijk regent wanneer je eenmaal buiten bent. Als je binnen zit, ziet het er vaak erger uit dan wanneer je buiten bent. Bijna iedereen kent het Scandinavische gezegde: “er bestaat geen slecht weer, alleen slechte kleding” inmiddels wel.

De omslag naar omdenken bij regenachtig weer, flexibel proberen te zijn in je lesprogramma en mogelijkheden zien in plaats van obstakels kost tijd. Het is niet ons doel om met onderstaande tips dé oplossing te geven. Het hangt er ook vanaf waar jij je comfortabel bij voelt. Ben jij een echte buitenjuf of -meester en wil je wel graag naar buiten, maar houdt de regen je nu tegen? Stel jezelf dan tot doel om de tips in de komende periode in ieder geval één keer te proberen!

Je vind de tips samengevat in de keuzehulp op bladzijde 3.

Scenario 1.

Er wordt regen verwacht, maar niet de hele dag.

Oplossing: Verzet je buitenles

Deze oplossing vereist creativiteit en flexibiliteit. Wanneer je vaker per week een buitenles geeft, is het handig om de weersvoorspellingen in de gaten te houden. Probeer de buitenles in te plannen op een moment dat er geen regen wordt verwacht. Is je reken- of taalles op dat moment al voorbij? Probeer dan flexibel te zijn en geef een andere buitenles. Of grijp terug op herhaling of automatisering van bijvoorbeeld de tafels. Of ga buiten poosje (voor)lezen, doe een coöperatief spel buiten of werk aan de doelen voor de WO-vakken. Dat je je buitenles moet verplaatsen door regen, gebeurt niet elke dag. Een keer afwijken van het reguliere programma voelt misschien lastig, maar dit gebeurt niet heel regelmatig als gevolg van regen. Het heeft op de lange termijn dan ook geen effecten wanneer je een keer afwijkt van de methode.

Geeft de hele school buitenlessen? Dan kan het organisatorisch een probleem zijn wanneer alle leerkrachten op hetzelfde droge moment op de dag naar buiten gaan. Probeer daarom kort te overleggen met je collega's wanneer een "regenrooster" aan de orde is.

Scenario 2.

Het regent de hele dag

Oplossing 1. Verplaats je les naar de speelzaal

Je buitenles naar de speelzaal verplaatsen is een eenvoudige oplossing. Je mist bij deze oplossing echter wel de voordelen die het heeft om buiten te zijn met de kinderen. Maak hier dus niet de gewoonte van en doe dit alleen wanneer je geen andere optie hebt.

Oplossing 2. Maak van de nood een deugd

Geef een les die gekoppeld is aan het thema regen. Ideeën vind je in de bijlage.

Scenario 3.

Het motregent

Oplossing 1. Laat de les gewoon doorgaan

Als het miezert kun je prima even naar buiten. Leg het spel binnen alvast uit en gebruik materialen die waterbestendig zijn. Dus geen invulbladen. Je lesevaluatie doe je dan ook binnen.

Oplossing 2. Knip je les op in 2 kortere delen

Geef in plaats van 30 minuten buitenles, 2 x 15 minuten buitenles op één dag.

Speel bijvoorbeeld een bepaald spel (zoals een slalom of estafette) één keer en neemt de tijd op of geef voor elk goed antwoord 1 punt. Speel het spel nog een tweede keer wanneer het droog is en kijk of de groepjes hun score hebben kunnen verbeteren.

Keuzehulp

Scenario	Oplossingsmogelijkheden	Aandachtspunten
Af en toe een buitje	Verzet de les naar een ander tijdstip	Wees flexibel in welke les je buiten geeft. Switch van les wanneer dat nodig is. Overleg even met collega's of het plein beschikbaar is.
Hele dag plensbuien	Geef de les binnen	Denk aan een stoepkrijt vrije variant (gebruik bv wisbordjes).
	Geef een les waarbij je juist regen nodig hebt (zie lessuggesties)	
Motregen	Geef gewoon je geplande buitenles	Geef instructies binnen.
	Knip de les op in 2 korte delen	Gebruik vochtbestendige materialen. Zorg dat de kinderen een regenjas op school hebben.

Aanvullende aandachtspunten

Kleding

Ouders moeten zich realiseren dat het belangrijk is om geschikte kleding aan de kinderen mee te geven. In het najaar is een regenjas geen overbodige luxe en later in het jaar ook handschoenen, een sjaal en/of muts.

Wanneer je als school buitenonderwijs wilt geven op dagelijkse basis dat hoort er ook bij dat er geschikte kleding voor zowel de leerkrachten als de kinderen beschikbaar is. Wees daar duidelijk in en herhaal het belang ervan.

Schuilplaatsen

Mochten bovenstaande oplossingen niet voldoende zijn om het 'regenprobleem' op te lossen dan kun je nog denken aan inrichtingsmaatregelen. Dit kan uiteraard alleen wanneer er budget beschikbaar is. Het is dan prettig om ergens een aantal palen neer te zetten met daaroverheen een waterdicht schaduwdoek. Deze plaats dient dan als basis van waaruit je je buitenles start. Snel even naar onder het doek vandaan rennen en dan weer onder het doek om iets uit te werken.

Lesideeën met het thema Regen

Onderbouw

Drijven of zinken

Regenachtige periodes zijn een mooie aanleiding om het onderwerp drijven en zinken aan de orde te laten komen. Vang regenwater op in een bak en kijk welke voorwerpen drijven of zinken.

Eilandhoppen (ook inzetbaar voor bovenbouw)

Prikkel de fantasie en teken verschillende eilandjes op het natte plein. Op elk eilandje staat een letter, een som, een vorm, een kleur enz. enz. Spring van eilandje naar eilandje en benoem zo snel mogelijk het antwoord op de som/letter/vorm die op jouw eiland te ontdekken is.

Regenwoorden

Maak zoveel mogelijk woorden die beginnen met regen.... Schrijf ze met stoepkrijt op het plein

Spellingsspel (ook inzetbaar voor bovenbouw)

Maak groepjes van 6 kinderen. 5 kinderen krijgen een letter van het woord REGEN opgeplakt. Laat ze vervolgens zoveel mogelijk woorden hiermee maken door op de goede volgorde te gaan staan. Het zesde kind controleert en maakt eventueel een foto van het gemaakte woord, zodat iedereen de woorden nog een keer op kan schrijven op en whiteboard.

Mogelijke woorden:

5 letters	4 letters	3 letters	2 letters
GEREN	GEEN	EER	ER
GENRE	EREN	EEN	EN
REGEN	GENE	ENE	
ENGER	NEEG	ENG	
	NEER	ERE	
	REEG	ERG	
	ENGE	GEN	
	ERGE	NEE	
		REE	

Volg de regendruppel

Blijf je toch binnen? Pak een krijt/raamstift en markeer hoe de door jou uitgekozen druppel zijn tocht langs het raam maakt.

Bovenbouw

Oppervlakte van plassen

Staan er plassen op het schoolplein of in de buurt? Ga dan rekenen aan de omtrek van de plas. Dit kun je schatten door de oppervlakte van het water te schatten aan de hand van het aantal tegels dat bedekt wordt door de plas. Stel vragen zoals: wanneer een plas 1 cm hoog is en een oppervlakte van 20 tegels bedekt, hoeveel liter water is dat dan?

Aantal plassen op het plein in een grafiek zetten

Laat kinderen in kleine groepjes het aantal plassen op het plein tellen. Maak daarvan een tabel, waarbij je onderscheid maakt tussen bijvoorbeeld kleine en grote plassen. Laat de kinderen zelf bepalen wat een grote en een kleine plas is. Dit kan door te meten of zelf een maat vast te stellen (wanneer ik er overheen kan stappen is het een kleine plas, wanneer ik moet springen een grote). Maak van de tabel vervolgens een staafdiagram.

Regen opvangen en omrekenen

Zet vierkante bakjes buiten en vang daarin het regenwater op. Laat kinderen eerst een schatting maken van de hoeveelheid regenwater in het bakje. Reken vervolgens met behulp van de afmeting van het bakje en de hoogte van het regenwater de inhoud uit. Let op: Dit werkt alleen als het echt flink geregend heeft! Anders is het laagje water te klein.

Giet de inhoud vervolgens in een maatbeker. Klopt het wat je berekend hebt?

Verzamel het regenwater van de hele klas. Hoeveel is dit in liters? In cm³? In ml?

Maak het beste systeem om regen op te vangen

Laat kinderen in groepjes een systeem bedenken om zoveel mogelijk regen op te vangen.